

bieńkowski

KAZIMIERZ BIEŃKOWSKI (1932–1994)

Kazimierz Bieńkowski urodził się w 1932 roku w Warszawie. Był pracownikiem Politechniki Warszawskiej od 1959 roku. Pracę rozpoczął w nowo zorganizowanym Zakładzie Elektronicznych Maszyn Cyfrowych przy Katedrze Konstrukcji Telekomunikacyjnych i Radiofonii. Przedtem Kazimierz Bieńkowski pracował w zakresie specjalności zawodowej Urządzenia radiotechniczne w Polskich Linjach Lotniczych LOT i w Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie w latach 1950–1952 oraz w Warszawskich Zakładach Radiowych T-1 (1957–1958), gdzie zajmował się urządzeniami radiokomunikacyjnymi i radiolokacyjnymi (radarowymi). W 1962 roku Kazimierz Bieńkowski został powołany na stanowisko starszego asystenta w Katedrze Konstrukcji Telekomunikacyjnych i Radiofonii (późniejsza nazwa Katedra Budowy Maszyn Matematycznych, a obecnie Instytut Informatyki). Na Politechnice Warszawskiej był zatrudniony kolejno na etatach: konstruktora, starszego asystenta (1962), adiunkta (1963) oraz docenta etatowego (1968). Od 1992 roku był również zatrudniony w Politechnice Świętokrzyskiej na etacie profesora nadzwyczajnego.

W początkowym okresie pracy w Politechnice Warszawskiej Kazimierz Bieńkowski zajmował się konstrukcją pamięci maszyn matematycznych oraz pracował w zakresie organizacji elektronicznych maszyn matematycznych (konstrukcja maszyny bez adresowej BMC-1). Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk

technicznych w 1963 roku został powołany na stanowisko adiunkta. Jego praca doktorska z zakresu konstrukcji pamięci maszyn matematycznych została wyróżniona w 1964 roku nagrodą Ministra Szkolnictwa Wyższego. Zakres prowadzonych przez Kazimierza Bieńkowskiego prac naukowo-badawczych dotyczy układów (*hardware'u*) elektronicznych maszyn matematycznych, jakkolwiek prowadzone przez niego zajęcia dydaktyczne obejmowały również zagadnienia oprogramowania (*software'u*) tych maszyn. Stopień naukowy docenta (obecnie doktora habilitowanego) uzyskał w 1967 roku. Jego rozprawa habilitacyjna dotyczyła wykrywania uszkodzeń w maszynach cyfrowych i uzyskała w 1968 roku Nagrodę Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego.

Dorobek naukowy Kazimierza Bieńkowskiego obejmuje około 80 publikacji i 2 patenty. Najważniejsze osiągnięcia naukowe dotyczyły konstrukcji radarowych, ferrytowych pamięci operacyjnych, konstrukcji jednego z pierwszych polskich komputerów (UMC-1), sieci komputerowych i zastosowań układów mikroprocesorowych. Rozwijał również prace na temat hierarchicznych systemów baz danych formularzy. W latach 1982–1986 prowadził prace nad mikrofalową specjalizowaną (dedykowaną) siecią komputerową STDLS (naziemna i satelitarna). Prace te realizował na zamówienie Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk w ramach

Słowa kluczowe

- informatyka
- układy cyfrowe
- projektowanie systemów komputerowych

B

międzynarodowego programu VEGA („Venus-Halley” — obserwacja zbliżenia się do ziemi komety Halleya) Akademii Nauk krajów RWPG. W latach 1985–1994 brał udział w realizacji międzyinstytutowego i międzyuczelnianego tematu *Elementy sztucznej inteligencji w maszynach roboczych i w pojazdach*.

Kazimierz Bieńkowski był promotorem 6 doktoratów i recenzentem wielu prac doktorskich. Był opiekunem ponad 80 prac magisterskich zrealizowanych w Instytucie Informatyki. Prace te dotyczyły głównie organizacji maszyn matematycznych i konstrukcji układów elektronicznych tych maszyn. Ostatnie prace naukowo-badawcze dotyczą analizy niezawodnościowej układów mikroelektronicznych stosowanych w maszynach cyfrowych.

Kazimierz Bieńkowski w latach 1971–1979 był stałym konsultantem przemysłu (Zjednoczenia Przemysłu Precyzyjnego PREDOM-MPM oraz członkiem Rady Naukowo-Technicznej Ośrodka Badawczo rozwojowego PREDOM-PREBOT). Prowadzone przez niego konsultacje dla przemysłu obejmowały produkcję sprzętu elektronicznego, a w szczególności elektronicznych maszyn liczących i fakturujących.

Za działalność zawodową został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1979) oraz trzema nagrodami Ministra Szkolnictwa Wyższego (1964, 1968, 1972), a także wielokrotnie nagrodami Rektora Politechniki Warszawskiej (1962, 1964, 1966, 1970, 1972, 1975). Był również wielokrotnie wyróżniany nagrodami za działalność społeczną w Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Kazimierz Bieńkowski był jednym z pierwszych wykładowców wielu przedmiotów z kie-

runku Informatyka. Prowadził następujące wykłady: „Maszyny matematyczne”, „Teoria układów logicznych”, „Podstawy systemów przetwarzania danych”, „Układy podstawowe maszyn cyfrowych”, „Zespoły funkcjonalne maszyn cyfrowych”, „Techniki komputerowe projektowania układów scalonych VLSI”, „Mikroprocesory I”, „Mikroprocesory II”, „Metody naukowe projektowania systemów”, „Technika sieci komputerowych”, „Systemy komputerowe”. Nadzorował też ćwiczenia z niektórych tych przedmiotów oraz był kierownikiem związanych z nimi laboratoriów.

Z codziennych kontaktów wiele osób zapamiętało Kazimierza Bieńkowskiego jako oryginalną, potrafiącą zaskoczyć rozmówcę, studenta czy Radę Wydziału niespodziewanym pomysłem lub spostrzeżeniem. Istotnie, jego myśl krążyła w labiryncie niekonwencjonalnych skojarzeń, które prowadziły go do wniosków zaskakujących w pierwszej chwili dla przeciętnego rozmówcy. Dopiero z perspektywy lat widać, jak dzięki temu był twórczy i jak w tych pomysłach wyprzedzał swój czas. Wspomniana maszyna bezadresowa BMC-1 wyprzedziła o wiele lat architektury komputerów zakładających wykorzystanie stosu, system edycji formularzy — dzisiejsze arkusze kalkulacyjne, a koncepcje Kazimierza Bieńkowskiego z dziedziny organizacji sieci — obecne sieci bezprzewodowe i wykorzystanie łączy telewizji kablowej do sieci komputerowych. Pod zewnętrzną powłoką niekonwencjonalności Kazimierz Bieńkowski skrywał głęboką znajomość przedmiotu, twórczą intuicję i temperament wynalazcy.

Zmarł 29 maja 1994 roku.

